

2026-05-08

09:00-12:10

Esplanaden

Ordförande: Lena Karlsson Engman, ordförande i äldrenämnden.**Sekreterare:** Kevin Tornemar, nämndsekreterare**Deltagare:** Se bilaga nedan

Ärenden med anteckningar, synpunkter och frågor	Ansvarig/föredragande:
Ärende 1 - Godkännande av dagordning	Lena Karlsson Engman, ordförande
Ärende 2 - Kvalitetsarbetet inom äldreomsorgen Ett utvecklingsarbete pågår i syfte att stärka och strukturera det systematiska kvalitetsarbetet inom äldreomsorgen. Arbetet ska tydliggöra vad god kvalitet inom äldreomsorgen innebär, identifiera relevanta parametrar och kvalitetsindikatorer för uppföljning och bedömning samt skapa förutsättningar för ett systematiskt och långsiktigt lärande inom organisationen. Under hösten 2025 genomfördes ett antal verksamhetsdialoger. Dessa visade på ett behov av att gå från fragmenterade mätningar av enskilda och huvudsakligen kvantitativa mått till ett mer sammanhållet helhetsperspektiv. Fokus bör i högre grad ligga på personcentrering, värdegrund och meningsfull kvalitet för brukare och verksamhet. För att lyckas med detta identifierades följande framgångsfaktorer: • En sammanhållen och tydlig målkarta• Forum för strukturerad kvalitetsdialog• Digitala stöd för uppföljning och analys• Smarta, enkla och verksamhetsnära indikatorer• Tillräckligt stöd i det löpande kvalitetsarbetet	Anna Bergström, äldreomsorgsförvaltningen Kevin Peters Björnsdotter, äldreomsorgsförvaltningen

Kommunrevisionen har genomfört två granskningar av äldrenämndens verksamhet: dels en övergripande granskning av nämndens systematiska kvalitetsarbete, dels en verksamhetsspecifik granskning vid Dragonens vård- och omsorgsboende. Revisionens huvudsakliga rekommendationer är följande:

- Tydliggöra och stärka arbetet med egenkontroll och riskanalyser.
- Säkerställa att klagomål och avvikelser utreds i enlighet med gällande rutiner samt att analyser leder till konkreta förbättringsåtgärder.
- Säkerställa att lex Sarah-rapportering och tillhörande utredningar genomförs skyndsamt samt att bedömning av risk och allvarlighetsgrad görs i samtliga ärenden.
- Säkerställa att kvalitetsledningssystemet följs upp, utvärderas och utvecklas regelbundet.
- Säkerställa en ändamålsenlig samverkan mellan omsorgspersonal och hälso- och sjukvårdspersonal.
- Säkerställa introduktion och regelbundna kompetenshöjande insatser avseende kvalitetsarbetet.
- Säkerställa att enhetschefer har förutsättningar att hantera sitt uppdrag vad gäller kvalitetsarbetet.

Frågor/synpunkter

Carina Holmgren - Frågar hur ansvarsfördelningen i praktiken ser ut mellan verksamhetschef och enhetschef när det gäller egenkontroll.

Anna Bergström svarar att verksamhetschefen har det övergripande ansvaret för egenkontrollen, medan enhetschefen ansvarar för kontrollen inom den egna enheten.

Carina Holmgren - Påpekar att kommunrevisionen är kritisk till dokumentationen samt att det saknas ett ändamålsenligt verksamhetssystem och efterfrågar förvaltningens syn på detta.

Anna Bergström svarar att arbete pågår med att upphandla ett nytt verksamhetssystem.

Hillevi Palm - Betonar vikten av att kvalitetsarbetet inte stannar på en teoretisk nivå, utan leder till konkreta förbättringar i det praktiska arbetet. Bemötande och värdegrund hos den personal som möter de äldre lyfts fram som avgörande för kvalitet inom äldreomsorgen. Lena Karlsson Engman - Informerar om att äldrenämnden har gett förvaltningen i uppdrag att arbeta för ett närvarande ledarskap. <u>Bilaga:</u> Bildspel	
Ärende 3 - Dialog om insatsprövning - Utredning äldre Utredning äldre är en enhet inom äldreomsorgsförvaltningen som ansvarar för myndighetsutövning enligt socialtjänstlagen. Avdelningen utreder ansökningar och fattar beslut om olika insatser för äldre personer, exempelvis: • Hemtjänst • Trygghetslarm • Dagverksamhet • Korttidsvistelse • Särskilt boende Om du själv, eller någon annan, har behov av någon av dessa insatser är du välkommen att kontakta äldreomsorgens mottagningsenhet på telefon 090-16 60 10. Vid allmänna frågor går det även bra att skicka e-post till mottagningsenhetens funktionsbrevlåda: aldreomsorgens.mottagningsenhet@umea.se <u>Frågor/synpunkter:</u> Carina Holmgren - Frågar om lösning med frysta maträtter är avsedd att vara permanent. Ida Bergström svarar att matdistribution beviljas när det finns behov av specialkost. Detta ska styrkas genom läkarintyg som visar att den enskilde har särskilda kostbehov. I övrigt hänvisas fler personer till att beställa färdiga måltider via dagligvarubutiker. Beslut om insatser kommer inte att omprövas retroaktivt.	Ida Bergström, äldreomsorgsförvaltningen Maria Hollbrink, äldreomsorgsförvaltningen Emma Jacobsson, äldreomsorgsförvaltningen

Elisabeth Bjuhr - Har det genomförts någon undersökning om hur äldre upplever systemet med digitala matinköp. Ida Bergström svarar att någon sådan undersökning inte har genomförts. Elisabeth Bjuhr - Ställer fråga om resultaten i Hemtjänstindex och om några åtgärder har vidtagits utifrån de förbättringsområden som pekas ut. Ida Bergström svarar att arbete pågår parallellt med flera av de förbättringsområden som lyfts fram i Hemtjänstindex. Som exempel nämns en ambition att genomföra fler hembesök för att öka närvaron och tillgängligheten för brukarna. Aija Lampela - Frågar hur situationer hanteras där den enskilde själv inte upplever behov av insatser, men där anhöriga anser att sådana behov finns. Maria Hollbrink svarar att detta kan variera från fall till fall och att man behöver hjälpas åt att motivera den enskilde. Anhörigas synpunkter beaktas, men det är den enskilde som behöver samtycka till ansökan och insatser. Carina Holmgren - Hur fungerar systemet med trygghetspaket? Emma Jacobsson svarar att trygghetspaket har använts under cirka ett års tid inom hemtjänsten, till exempel vid hemgång från sjukhus när det är svårt att avgöra hur mycket stöd en person behöver över tid. Det är beslut där insatser inte specificeras i detalj. Syftet är att under en period undersöka vilket behov den enskilde har och där hemtjänsten undersöker och återkopplar. Trygghetspaketet gäller i sex veckor, det följs upp och därefter fattas ett nytt beslut om vilka specifika insatser den enskilde behöver. <u>Bilaga:</u> Bildspel	
Ärende 4 - Krisberedskap kopplat till äldreomsorgen Sverige befinner sig i det allvarligaste säkerhetspolitiska läget sedan andra världskriget. Mot denna bakgrund har riksdagen fastställt ett antal skyddsvärden som ska värnas i samhället: • Liv och hälsa	Erica Berg, äldreomsorgsförvaltningen

- Samhällets funktionalitet
- Demokrati, rättssäkerhet samt mänskliga fri- och rättigheter
- Miljö och ekonomiska värden
- Nationell suveränitet

Ett lagstiftningsarbete pågår avseende en ny lag, lagen om kommuners och regioners grundläggande beredskap (SOU 2024:65). Av lagförslaget framgår bland annat att kommuner ska säkerställa en ändamålsenlig och likvärdig förmåga att fullgöra sina författningsenliga uppgifter samt upprätthålla sina samhällsviktiga verksamheter även vid störningar och kriser.

Inom Umeå kommun arbetar ledningen för äldreomsorgen aktivt med kontinuitetshantering. Syftet är att kunna bedriva verksamheten på en tolerabel nivå oavsett typ av störning. Arbetet omfattar bland annat försörjningsberedskap, såsom tillgång till livsmedel, reservkraft och drivmedel, lagerhållning, så kallade krislådor samt utveckling av robusta system för krisledning.

Frågor/synpunkter:

Carina Holmgren - Vilka lärdomar drogs inom äldreomsorgen efter covid-19-pandemin?

Erica Berg svarar att kommunen drog flera viktiga lärdomar under pandemin, bland annat kring omplacering av personal, behovet av tillräckliga lager av skydds- och förbrukningsmaterial samt betydelsen av en fungerande krisledning.

Lili-Ann Sackerud - Hur arbetar kommunen med hemberedskap?

Erica Berg svarar att ett stort ansvar ligger på hushållen själva, men att kommunen har ett tydligt ansvar för att informera invånarna om beredskap och vikten av egen hemberedskap.

Lili-Ann Sackerud – Har äldrenämnden påbörjat arbetet med att ta fram tydliga planer för krishantering?

Anna Karlander svarar att det finns konkreta kontinuitetsplaner inom äldreomsorgsförvaltningen för olika tänkbara scenarier exempelvis när olika verksamhetssystem inte fungerar eller när snöstorm gör att hemtjänsten kan ha svårare att ta sig fram.

Erica Berg kompletterar med att det är viktigt att det finns en grundläggande beredskap och robusthet i organisationen, snarare än att fokusera på enskilda specifika scenarier. Det är denna övergripande motståndskraft som äldreomsorgen för närvarande utvecklar. Carina Holmgren – Hur ser beredskapen ut för cyberangrepp? Erica Berg svarar att beredskapen för cyberangrepp bedöms som god och att det finns planer för hur kommunen ska agera om olika IT-system slutar fungera. Anna Karlander kompletterar med att det huvudsakliga ansvaret för beredskap mot cyberangrepp ligger hos kommunens IT-avdelning. Utbildning genomförs för alla medarbetare avseende att till exempel vara noga med att inte klicka på osäkra länkar och på så sätt riskera att systemhotande virus tar sig in och att hantera system på ett säkert sätt. <u>Bilaga:</u> Bildspel Rapport - Pensionärerna och beredskapen (PRO)	
Ärende 5 - Aktuellt från styrelse och nämnder <u>Fritidsnämnden</u> • Ett arbete pågår med att tillgänglighetsanpassa ytterligare ett bad inför sommaren 2026. • Ett kommunikationsprojekt genomförs med fokus på tillgänglighet inom kommunens idrotts-, fritids- och friluftsanläggningar. • Summerzone – ett utbud av evenemang och aktiviteter under sommaren. • Uppgradering av ishallen inför höstens SHL-spel. <u>Äldrenämnden</u> • Nordstjärnans vård- och omsorgsboende har blivit stjärnmärkta. Stjärnmärkning är en certifiering av Svenskt Demenscentrum som innebär att minst 80 % av personalen har genomfört samtliga utbildningssteg och arbetar efter utbildningsmodellens intentioner.	Representanter från kommunstyrelsen och nämnderna

Läs mer här

[Stjärnmärkt – en utbildningsmodell | Demenscentrum](#)

- LOU upphandling inom hemtjänst – arbetet löper enligt tidplan, upphandlingsunderlagen är publicerade för anbud till och med den 3 juni.

Tekniska nämnden

- Sommarblomsvandringar 2026 - Samling vid statyn Gröndald på Järnvägstorget kl. 14:00 följande datum:
 - Torsdag 2 juli
 - Torsdag 16 juli
 - Torsdag 30 juli
 - Torsdag 13 augusti
 - Torsdag 27 augusti

Kulturnämnden

- Kulturstipendier

Ärende 6 – Övriga frågor

Monica Samuelsson ställer en fråga om vad som har hänt med de skrivelser som skickats till kommunen med anledning av nedläggningen av apoteket i Hörnefors.

Lena Karlsson Engman svarar att det inom kommunen är kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott samt mark- och exploateringsenheten som har i uppdrag att besvara skrivelsen

Lili-Ann Sackerud frågar varför inget underlag skickades ut i samband med att kallelsen och dagordningen publicerades.

Kevin Tornemar svarar att det inte fanns några handlingar att skicka ut inför detta sammanträde. I de fall handlingar finns färdiga vid tidpunkten för publicering av kallelsen skickas de ut tillsammans med dagordningen.

Elisabeth Bjuhr frågar hur många medlemmar en pensionärsförening behöver ha för att vara representerad i pensionärsrådet.

Kevin Tornemar svarar att förvaltningen kommer att undersöka frågan och återkomma med ett skriftligt svar.

Bilaga – Närvarolista

Ordinarie ledamöter

Lena Karlsson Engman (S)

Veronica Kerr (KD)

Åsa Bäckström (-) (V)

Ari Leinonen (S) kl. 09:30-12:10

Håkan Johansson (S)

Titti Ådén (S)

Lili-Ann Kling Sackerud

Anna-Lisa Johansson

Curt Wiklund

Hillevi Palm

Sten Biström

Elisabeth Bjuhr

Monica Samuelsson

Per Martin Jonasson

Tjänstgörande ersättare

Carina Holmgren tjänstgör för Bertil Holmberg

Aija Lampela tjänstgör för Karin Eriksson

Britt-Anni Sjöström tjänstgör för Karl Einar Enarsson

Tjänstepersoner

Anna Karlander, kanslichef

Kevin Tornemar, nämndsekreterare